

Afterpunk és Metatron

„Wir bewegen uns
Und wir brechen das Glas...
... Wir treten heraus
Und streifen durch die Stadt
Wir sind Schaufensterpuppen“
Kraftwerk: *Schaufensterpuppen*¹

Az időutazás különösen komplex feladata a kémkedésnek. Kevesen térnek vissza a jövő távoli frontvonalai mögött végzett bevetésről. A múltból szinte senki. A megváltásnak ez a könnyű lehetősége csábít engem is most, amikor a 36 évvel ezelőtti Németországban barangolok lélekben, szellemtestvérem, a SPIONS frontembere társaságában.² Ahogy a Neckar hídjáról az örvénylő vizet csodálva Hölderlin költözött véglegesen a görög aranykorba azon a több mint kétszáz évvel ezelőtti, balzsamos délutánon, úgy tartok attól, hogy én sem fogok tudni visszatérni a számomra – mert átéltem összehasonlíthatatlanul felemelőbb időket – meglehetősen érdektelen, lélekgyilkos mába. Se pénzem, se otthonom nem volt, mégis 1978 májusában, a SPIONS németországi túsorájával kezdődött életem legboldogabb időszaka, az ifjúságom.

1 „Megmozdulunk / És áttörünk az üvegen... / Kilépünk a kirakatból / És átsétálunk a városon / Kirakati babák vagyunk / Kirakati babák vagyunk” – Kraftwerk: *Schaufensterpuppen* (Kirakati babák – NL nyersfordítása). Dal a *A Trans Europa Express* (Trans-Europe Express) című albumról (1977, Düsseldorf, Kling Klang).

2 Németországi túsorán folytatott beszélgetéseink részleteivel három évtizeddel később, a frontember *Letter to=from Bardo* című tanulmánykötetében találkoztam újra. A SPIONS eposz jelen fejezetét, mint az előző néhányat is, a kötethez készült digitális kollázsaimmal illusztráltam. A kötet a SPIONS hivatalos honlapján fejezetekre bontva kerül internetes közlésre: <http://spions.webs.com/library.htm#702642375>

888: Letter to=from Bardo – II/11 – Hommage to Kraftwerk

A múltba fordulás – az egyéneknél és közösségeknél egyaránt – az öregedés legnyilvánvalóbb jele. A fiatalokat nem érdekli a múlt, a jelen eseményei és a jövő víziói kápráztatják őket. Saját történetét, családfáját, törzsi emlékeit az idősödő, elmagányosodott, beteg ember, társadalom kezdi kutatni. Ahogy öregsünk, egyre kevesebbet élünk, rohamosan csökken a kíváncsiságunk. Hajlamosak leszünk azt hinni, hogy mindent láttunk, mindent tudunk már. Napról napra fontosabbá válnak számunkra az emlékeink. Lehet, hogy nem jut eszünkbe, hová tettük előző este a műfogsorunkat vagy merre vezet az út a fürdőszobába, de kristálytisztán villannak fel pusztuló agysejtjeinkben gyermekkorunk, ifjúságunk képei. Az emlékképek színesek, szagosak és tapinthatóan részlet-gazdagok. A tükörből ránk meredő iszonyat elől ezekhez a jelenünkönél elevebben élő emlékekhez menekülünk. Kortársaink többségének látása már elhomályosult, humoruk elveszett, egyre sükebbek, mogorvábbak, zárkózottabbak, ostobábbak, bolondabbak, gonoszabbak. Már csak a saját hangjukat és a közeledő, utolsó óra ólomharangját hallják, ahogy megpróbálják bűneiket elfelejteni, hőstettekkel fényezni. Nincs kívül beszélgetnünk, csak fekszünk az ágyon vagy ülünk a fotelben, a tévé előtt, a kikapcsolásra várva. Halálunk pillanatában elernyednek az izmok, megszűnnek a gátlások. Utolsó, jelentéshordozó gesztusként bevizelünk és beszarunk. Egy rock'n'roll kémnek persze tilos megöregednie. Tanulmányozhatja ugyan, de nem élheti át az elvényülés dicstelen, végtelenül unalmas, gusztustalan, minden részletében megjósolható folyamatát. Luciferi³ örökségünk, a lázadás zenéje az örökélet elixírje.⁴ A rock'n'roll a szabad Harmadik Világ a Mennysors és Pokol felett. Örökifjú halhatatlanok lakják. Aki tényleg volt

3 Lucifer eredetileg a kíváncsiság, kutatás, igazságkeresés római istene volt. Neve latin szóösszetétel a *lux, lucis* (fény) és *fero* (hozni) szavakból, jelentése „fényhozó”. A nevet a Jézust is szimbolizáló Vénusz bolygó (Hajnalcsillag) jelzőjeként használták a római költők. A Gonoszhoz, Sátánhoz először a Kr.e. első században kapcsolták az Őszövetség könyvének kanonizálása során apokrifnek minősített zsidó szövegek, mint például az *Ádám és Éva élete* és *Énokh Második Könyve*. A judaizmusban *Ezsaías Könyve* a Hajnalcsillagot Babilon bukásra ítélt királyával azonosította.

4 A politika balkáni és távol-keleti diktatúráival ellentétben a polgárok szellemi egészségével is törődő skandináv országok kormányai tisztában vannak a rockzene örökifjúságot adó erejével. A SPIONS Montrealban kémkedő frontembere nemrég küldött néhány, a jelenlegi kedvenc videó-klipjeihez vezető linket. A linkek egyike (http://www.youtube.com/watch?v=s00ebk_dkFo) az IMMORTAL (Halhatatlan) norvég black-metal különítmény *All Shall Fall* (Mindnek buknia kell) című opusának klipjéhez vezet. A műfaj legsötétebb hagyományait (köztük az eltökélt valláselleneséget és zombie-életérzést) büszkén továbbfejlesztő, az *Old Funeral* (Régi temetés) és *Amputations* (Amputációk) nevű bandák fúziójából létrejött együttes, Abbat Doom Occulta énekes/gitáros, Demonaz Doom Occulta gitáros, Apollyon basszusgitáros és Horgh dobos vérszövetsége a norvég állam bőkezű anyagi támogatásával működik. A Balkán sötétségéből csillagászati összegnek tűnő havi apanázst annak ellenére kapják, hogy a világ egyik legsikeresebb black-metal együtteseként évek óta dollármilliókat keresnek. A norvég kormány bölcs befektetésnek gondolja, hogy a zenekar az adófizetők pénzéből folyósított támogatásával megelőzzék a rajongók előregedését.

888: Letter to=from Bardo – V/1 – Düsseldorf 01

fiatal, az is marad. Az emberek többsége, szüleikhez hasonlóan öregen születik, s csak vénül élete során. Akinek volt fiatalsága (tehát élt: nem csak munkatörténettel, hanem valódi, kalandokban, veszélyekben, mély sebekben és halálos szerelmekben gazdag élettörténettel is rendelkezik), annak van is. Ezzel a Dalai Láma is egyetért.

Németországról beszélve elkerülhetetlen a náciizmus és a bolsevizmus – mindkettő az életünket megnehezítő gravitáció debil szolgálóleánya – összehasonlítása. A leninista szocializmus, ahol a munka nem eszköz volt, hanem maga a cél, az önkéntes rabszolgaság minden korábbinál fejlettebb formájaként született: a „jobb” ember diadala. A nemzetiszocializmustól csupán internacionalista ideológiája különböztette meg, amely az osztályharcot a rasszista követelések elé helyezte. Mindkettő nagyon hasonló antropológiai hibát követett el, de Lenin sötét álma sokkal idealisztikusabb volt, mint Hitler naiv irracionálizmusa. A „munka a munka kedvéért” gyakorlatát nagyszerű tisztítószernak hirdették ugyan, de nem tisztított meg semmit. A szovjetek hamis uniójában brutálisan betiltották a fiatalok lázadását az intézményesült forradalom ellen. Se szex, se drogok, se a rock and roll nem volt kéznél. Minden Sztálinról, vodkáról és balalajkáról szólt a sarló és kalapács diktatúrája idején. Az Amerikák ritmusai jobban megrázták a világot, mint az Auróra cirkáló ágyú: az *Internacionálé* nem tudta kivédeni a csapást. A SPIONS a rock'n'roll születésének idejét, az 1950-es éveket az elitista diktatúra Vörös Októberének, a fogyasztói bolsevizmus időbeli bölcsőjének tartja. A nagy áttörés a Beatles színrelépésével kezdődött. A Vasfüggöny többé nem tudta megakadályozni, hogy a *teen spirit* a hang sebességével átkeljen a frontvonalakon. A Nyugat hadseregek, tömegpusztító fegyverek bevetése nélkül, zenével győzte le a nehézkedési erőt vakon szolgáló Keletet. Ez volt a legnagyobb győzelem Churchill diadala óta, amikor a bevehetetlennek hitt erődítmények rendszereként épített germán Siegfried-vonalat is zenével, a jazz laza szellemének bevetésével sikerült áttörni. A merev, szorulásos katonazene *sex appeal*-je gyengébbnek bizonyult a *swing* csábításánál. Kevesebb, mint két évtizeddel a fordított svasztika Birodalmának bukása után a balalajkát tette nevetségessé az elektromos gitár. A kapitalizmus, amelynek a rock az esszenciája, nem ideológia, hanem módszer. A zene sátáni ajándéka a mágikus fegyverünk az Isten adta gravitáció ellen folytatott háborúban.

Az vagy, amihez tartozol. Minden más önmeghatározási próbálkozás csak a gyávaság és féltékenységek obskurus katyvaszát eredményezi. Végzetünk irányításának saját kezünkbe vétele csak édes álom a dokumentálása kezdete óta nagy tragédiák sötét energiájából táplálkozó világban. Charles Bukowskitól Jack Kerouac-ig minden erős lélek az Uruk hatalmas városának lerombolhatatlan falait építő, a Mennyek Bikáját megölő, a halhatatlanság titkát haláláig kereső, azt

a győzedelmes lélek túlélésében megtaláló Gilgamest imitálta. Bármennyire elkötelezettek is valamilyen szívüknek kedves ügy vagy közöség irányába, a hősök csak önmagukhoz tartoznak. Ez az isteni kegyelem átka: a Szörnyeteg jele. Az Ítélet fölémelkedve magad válhatsz törvénné. A rendszer kihasználása vagy elutasítása csak temperamentum kérdése. Csupán egyetlen megmentenivaló lélek van, és az mindig a tiéd, bárkit is szolgálisz.

***

MILAN KUNC festőművész és bájos felesége vendégei voltunk (a közeli francia kultúra erős hatásának köszönhetően) a többi német városnál puhább hangulatú Düsseldorfban. A prágai születésű Milan Kunc, Joseph Beuys és Gerhard Richter tanítványa éppen East Pop periódusát élte. Az orosz tájban, vörös zászlók keretében megjelenő Sztálin arcánál telefonkagyló lebeg. Rohamozó vöröskatona vadrózsákkal befutott téglafalon tör át. Csupa remek humorú, reprezentatív, narratív festmény. A fogalmi alapú gondolkodás és közlés irányába a végsőkig elkötelezett megfigyelő és informer,⁵ történetmesélő lévén mindig közel álltak hozzám a narratív művészetek. A képregények mindmáig erősebben érintenek meg, mint az absztrakt festmények. Milan Kunc művészetének ez a képregényekhez közel álló kvalitása, és persze a művész humora fogott meg legjobban. Számomra a humortalan művészet, legyen az absztrakt, impresszionista, konceptuális vagy naturalista, egyértelműen a patetikus, szálnalmas, vérszívó giccs kategóriájába tartozik. Milan Kunc tökéletes házigazdának bizonyult. Megérkezésünk estéjén nyitott, piros sportkoszijába ültetett bennünket és megmutatta a város nevezetességeit. Mindent tudott Düsseldorfról. Különösen II. Johann Wilhelm választófejedelem (1690–1716) és felesége, Anna Maria Luisa de' Medici történetét kutatta módszeresen. Ők hozták létre a város első műgyűjteményét, amelyet kastélyukban (*Stadtschloss*) helyeztek el. A házaspár rajongott a flamand és a németalföldi festészetért, övék volt koruk legnagyobb Rubens-gyűjteménye. Milan Kunc különösen a flamand mester, FRANS SNYDERS közreműködésével (Snyders festette a titán máját marcangoló sást), 1611–12-ben festett *Leláncolt Prometheus* című művéről beszélt csodálattal.⁶

⁵ Hip-hop terminológiával: *motherfucker*

⁶ A mű számomra is fontos volt. Első dízlettervem Aiszkhülosz *Leláncolt Prometheus* című, a budapesti Ödri Színpadon, Valló Péter rendezésében, 1972. március 5. bemutatott darabjához készült. A tervezést megelőző kutatás során minden Magyarországon akkoriban fellelhető, a témához kapcsolódó képet, reprodukciót igyekeztem megkeresni és tanulmányozni. Az megvizsgált több száz közül Rubens és Snyders festménye volt rám a legnagyobb hatással.

Düsseldorf Németország egyik legfontosabb kulturális energiaközpontja. A helyi művészeti akadémián (*Kunstakademie Düsseldorf*) a modernista és kortárs művészet legnagyobb mesterei, Paul Klee, Albert Bierstadt, Joseph Beuys, Emanuel Leutze, August Macke, Gerhard Richter, Sigmar Polke, Andreas Gursky és mások tanítottak. Látogatásunk idején borult virágba a város kirakatrendezőinek művészete. Az üzletek tulajdonosai a legfrissebb, legmerészebb helyi művészeket kérték fel áruikat bemutató vitrinjeik megtervezésére. Mi, a kommunizmus manőkenjei éjszakánként hosszú időket töltötünk a kivilágított kirakatok tanulmányozásával. Kégett csatamezőket láttunk, a legújabb divat szerint felöltöztetett, véres sebekkel borított kirakati bábuk lövészárkokban, bombatölcsérekben feküdtek. Az elit- és a popkultúra végleges összeolvadását szemléltették ezek az installációk.

Düsseldorf az 1940-es évek óta az elektronikus zene egyik központja is. Nyolc évvel látogatásunk előtt, 1970-ben itt alakult meg a Kraftwerk. *Schaufensterpuppen* (*Showroom Dummies – Kirakati bábák*) című számukat, amelynek egy szövegrészletét e fejezet mottójául választottam, a város kirakatai ihlették.

Düsseldorfban nemcsak a kortárs képzőművészet virágzott az 1970-es években (innen indult el az amerikai „új festészetet” évekkal megelőző *Junge Wilde* (*Ifjú vadak*) festészeti irányzat), hanem azzal összefonódva, gyakran rivalizálva a *beat*, *mod*, *glam*, punk és poszt-punk⁷ mozgalmak német variánsai is. Sok művész – például az Oehlen testvérek vagy Walter Dahn – mindkét szférában aktív volt. Az elitművészettől a popig vezető vonal – az angol művészeti iskolához hasonlóan – Düsseldorfban is szellemi lázadáshoz vezetett. A metamorfózist eredményező információk Nyugat-Berlin mellett ezt a legvadabb másságot is bölcsen toleráló, imázsába beépítő várost tették a legerősebb spirituális energiaközponttá a korabeli Németországban. A legfrissebb brit zenék a BFBS (British Forces Broadcasting Service), az ország egy részét megszálló angol hadsereg rádiója révén jutottak el a német hallgatósághoz. Milan Kunc társaságában látogattuk meg az „új mozgalmak” (*Fehlfarben*) szülőhelyévé, később a modern német zene Mekkájává vált Ratinger Hof nevű punk klubot, amelynek gyakori látogatói közé tartozott Joseph Beuys és egyik legismertebb tanítványa, Jörg Immendorf is. Megismerkedtünk a két alapítóval, Carmen Knoebel és Ingrid Kohlhöfer képzőművészekkel. A pislákoló neonokkal megvilágított egykori, lepusztult hippibár WC-je falán elhelyezett nyilvános telefon mellett a csempékre kézzel írt felirat figyelmeztetett, hogy a telefont lehallgatják

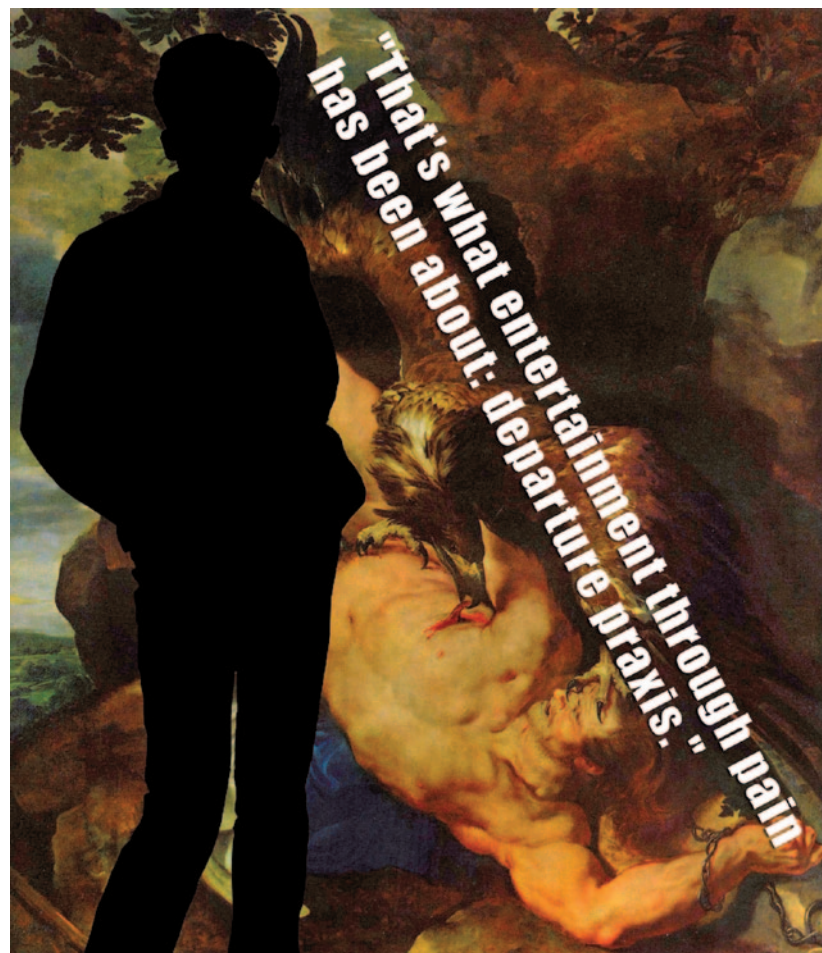
7 A SPIONS terminológiájában *afterpunk*.

a hatóságok. Ez volt az egész Németországot akkoriban mesmerizáló Roten Armee Fraction-paranoia egyetlen jele a városban. A pincében névtelen zenekar játszott, nem igazán punk, nem igazán disco, de nagyon különös, izgalmas, minimalista zenét, amely hamarosan EBM-ként (*electronic body music* – elektronikus testzene) vált ismertté. A koncert után Milan Kunc bemutatott bennünket Gabi Delgado-López énekesnek és Robert Görl dobosnak. Az elektronikus berendezéseket kezelő Kurt 'Pyrolator' Dahlke, valamint Michael Kemner basszusgitáros és Wolfgang Spelmans gitáros társaságában, három hónappal megismerkedésünk után alapították meg a poszt-punk német új hullámot (NDW – *Neue Deutsche Welle*) elindító Deutsch-Amerikanische Freundschaft (DAF – Német-Amerikai Barátság) nevű, változó felállásokban mindmáig működő, az elektronikus tánczene kialakulására a Kraftwerkhez hasonlóan erős hatást gyakorló együttest. Robert Görl aktív volt a DER PLAN (A Terv – eredetileg Weltaufstandsplan, Világlázadástervezet), ugyancsak befolyásos elektronikus zenekarban is, míg Gabi Delgado-López a MITTAGSPAUSE (Ebédszünet) nevű, hasonló stílusú együttes társalapítója volt. A *Kebabträume* (*Kebabálom*) mellett az ugyanazon a lemezen megjelent, nagy nemzetközi botrányt kiváltó számuk, a *Der Mussolini* még ma is az egyik örökzöld kedvencem. „Dance the Mussolini, move your behind, clap your hands, and now the Adolf Hitler, and now the Jesus Christ” („Táncold a Mussolinit, mozgasd a hátsód, tapsolj kezeiddel, és most az Adolf Hitlert, és most a Jézus Krisztust”)⁸. A Kraftwerk és a D.A.F. után később számos más, világhírűvé vált zenekar – például a DIE TOTEN HOSEN punk-együttes, az electronic/industrial stílus útját törő DIE KRUPPS, vagy a *power metal*t játszó Warlock – alakult a második világháború idején alaposan megbombázott Düsseldorfban.

„I ain't gonna tell to nobody, but you are Isaac” („Nem mondom el senkinek, de te vagy Izsák”⁹), szólalt meg egy rekedtes hang mögöttünk, ahogy Milan Kunc társaságában söreinket ittuk a Ratinger Hof bárpultjánál. Megfordulva kopasz, homlo-

8 Dalszövegrészlet az *Alles ist gut* című lemezeiről (1981, Virgin Records – NL nyersfordítása).

9 A mondat azért hangzott kísértetiesnek számunkra, mert a néhai Kovács István Stúdió egyik, a budai Várban lévő Bercsényi Kollégiumban, 1973-ban bemutatott darabjának a SPIONS későbbi frontembere által adott címe *Ne mondd el senkinek, Izsák vagyok* volt.

888: Letter to=from Bardo – XV/12 – Düsseldorf 02

888: Letter to=from Bardo – XIV/7 – Ratinger Hof 01

kán a sátánista pentagramot ábrázoló tetoválást viselő figurát pillantottunk meg, aki a SPIONS frontemberét fixírozta. „A nevem Metatron.¹⁰” Metatron közkedvelt figura volt a klubban, rajongói egymás után hozták neki a söröket és spanglikat. Megtudtuk, hogy a Sons of Cain (Káin fiai) nevű *blutmetal* (vérmetál) zenekar dobosa, lábszárcsontokkal játszik olajshordókból készített dobokon. Egyoldalú beszélgetésünk során – csak ő beszélt – nem vette le szemét a SPIONS frontemberéről. Búcsúzáskor gyűrött névjegyet adott át, és nyomatékosan a lelkünkre kötötte, hogy feltétlenül látogassuk meg.

Másnap délelőtt a Düsseldorftól 40 km-re délre fekvő Köln (Cologne) ősi városa felé vettük az irányt. 1926-ban itt mutatták be először Bartók Béla *A csodálatos mandarin* című balettjét. Konrad Adenauer, a város akkori főpolgármestere, a későbbi német kancellár a darab obszcénnek minősített jeleneteire hivatkozva betiltotta a botrányos bemutatót követő előadásokat. A náció uralma idején a város nagy lélekszámú zsidó közösségének nagy része a haláltáborokban pusztult el.¹¹ A II. világháború idején Köln 262 légitámadást élt át. Az 1942. május 31-i, éjszakai légitámadásban például a brit légierő 1000 bombázója vett részt.

¹⁰ A Metatron (Meetatron, Megatron, Merratron, Metaraon, Metatdon, Metatetron, Metathronon, Metattron, Metdatton, Methatron, Methratton, Metratton, Mattatron, Mitatron, stb.) egyaránt jelent „őrzőt” és „Isten trónja mögött álló szolgát” héberül.

¹¹ Nagy Konstantin 321-ben kibocsátott dekrétuma Köln az Alpoktól északra fekvő települések közül a legrégebbi, a Nyugat-római birodalom idején létrejött zsidó közösségnek otthont adó városként említette. A középkorban a kölniek a zsidókat okolták a pestisjárvány terjedéséért és kiűzték őket a városból.

Kölnben található Észak-Európa legnagyobb gótikus katedrálisa, amelyet 70 bombatalálat ért. A templomot, amelynek csupán ikertornyai maradtak állva, lögyakorlatokra használták a várost elfoglaló amerikai katonák.

A düsseldorfi Ratinger Hofban előző este megismert punk enigma, Metatron a városi levéltár melletti épület második emeletén lakott. A tőle kapott, gyűrött névjegyen csak a kapucsengő száma állt. A nyomógomb elegáns, csillogóra pucolt réztábláján vésett bárói korona és a Gutenberg név hirdette a lakás tulajdonosának nevét és rangját. A csengetésre lágy surrogással kinyílt a kapu. Belépve márvánnyal borított előcsarnokban találtuk magunkat. A liftből előkelő lakás előszobájában léptünk ki. Márvány padló, a falakon aranyozott keretekben rizsporos parókat viselő ősök olajportréi. A házigazda brokát házikabátban fogadott bennünket. A valódi hajhoz tökéletesen hasonlító vörös parókat és fekete, szögletes keretű szemüveget viselő disztिंगvált úriemberben alig ismertük fel a részeg, betépett punkot, akivel az előző éjszakán összekakadtunk. Homlokáról eltűnt a sátánista szimbólumot ábrázoló tetoválás, szájából a foghíjak, kezei tiszták voltak, jobb keze középső ujján család címerrel ékesített, feketeköves, arany pecsétgyűrű. Zavarunkat láthatóan élvező vendéglátónk finoman mosolyogva meghajolt és bemutatkozott: „A nevem Enoch zu Guttenberg.”¹², mondta, „a barátainak Metatron”.

A barokk bútorzattal, kristálycsillárral, aranyozott falikarokkal díszített szalonban beszélgettünk. Az intarziás padlón süppedős bársonyszőnyegek. Hangtalanul közlekedő, libériás inas ezüsttálcán kávé és édességeket szolgáltat fel. Alighogy leültünk, kipattant az egyik szárnyas ajtó, és aranyozott mellvértet és rostélyos sisakot viselő, 7-8 évesnek látszó fiúcska rohant be a szobába, kivont karddal hadonászva. Csatakiáltásokat hallatva körbefutott a falak mentén, majd kiviharzott a teremből. „A fiam, Karl Theodor”, mondta

¹² Évtizedekkel látogatásunk után, a SPIONS születéstörténetét vizsgáló kutatásaim során tudtam meg, hogy a híres, arisztokrata származású karmester, teljes nevén GEORG ENOCH ROBERT PROSPER PHILIPP FRANZ KARL THEODOR MARIA HEINRICH JOHANNES LUITPOLD HARTMANN GUNDELOH FREIHERR VON UND ZU GUTTENBERG, a német Keresztény Szociális Unióban (CSU) politizáló KARL THEODOR VON UND ZU GUTTENBERG fiának vendégei voltunk. A Guttenberg Ház 1158 óta játszott jelentős szerepet a német történelemben.

A bárói címet 1700-ban, I. József német-római császártól kapták. A karmester feleségével, az ugyancsak arisztokrata családból származó (apja, JAKOB GRAF UND EDLER HERR VON UND ZU ELTZ-KEMPENICH GENANNT FAUST VON STROMBERG – horvát nevén JAKOV GROF ELTZ-VUKOVARSKI – a horvát politikában játszott jelentős szerepet Horvátország függetlenlése után) CHRISTIANE ZU ELTZ grófnővel nem volt alkalmunk megismerkedni látogatásunk során, mivel éppen a család Rajna-vidéki szőlőbirtokán (Weingut Reichsrat von Buhl), Deidesheimben tartózkodott. 31 évvel később, 2009. március 3-án a kölni városi levéltár és a vele szomszédos két épület, köztük az is, amelyben látogatást tettünk, összeomlott. Szerencsére a karmester és családja nem volt otthon a katasztrófa idején, de személyzetük néhány tagja életét veszítette, s bútoraik, műtárgyaik, könyvtáruk nagy része megsemmisült.

házigazdánk, miután becsukta és kulcsra zárta a gyermek mögött az ajtót. „Azt hiszem, katona vagy politikus lesz belőle.”¹³

Miután megittuk a kávé, átvonultunk a könyvtárszobába. A mennyezetig érő polcokon antik könyvek ezrei sorakoztak. Vendéglátónk konyakkal és hasissal kínált, miközben egymás után fektette az elefántcsont és gyöngyház berakással díszített marokkói asztalkára könyvtárának kincseit. Úgy tűnt, hogy főleg az okkult tudományok érdeklik. Különösen az ezoterizmus – teozófia, antropozófia, rózsakereszteség, asztrológia, alkimia és ariosophia – 1880 és 1945 közötti németországi és ausztriai reneszánsza foglalkoztatta.¹⁴ Előkerültek a rockzene misztikus irányzataira nagy hatást gyakorló újkori mágus-filozófus, a *Frater Perdurabo* és *The Great Beast 666* kódneveken is ismert Aleister Crowley könyveinek a szerző által szignált első kiadásai is.¹⁵

A név kötelez – megtudtuk, hogy a magát párhuzamos életében Metatronnak nevező Enoch zu Guttenberg báró Énokh próféta életét, tanításait, az okkult tudományok alapjai közé került *énokhi nyelvet* és az *Énokhi Kulcsokat* tanulmányozza. Az énokhi nyelvvel először John Dee és Edward Kelley 16. századi angol okkultisták foglalkoztak. Elméleteik szerint Isten ezt a teremtő erejű, mindent megnevezni képes nyelvet használva kommunikált Ádámmal, s az Őszövetesség Könyvének kánonjából kimaradt, a zsidó misztikusok szerinti első próféta, Énokh.¹⁶ Ádám hetedíziglieni leszármazottja, Jared fia, Noé dédnagyapja volt az utolsó ember, aki beszélte ezt a nyelvet. A héber misztikusok tanítása szerint Énokh húsa lángokká, vénái eleven tűzzé, szempillái villámokká, szemgolyói égő fáklýákká változtak, amikor Isten magához vette, és a Metatron nevet adva neki, saját mennyei trónusa mellé ültetve az Izrael népének cselekedeteit feljegyző írnokává tette. Ugyanezek a tanítások állítják, hogy a Paradicsomból való kiűzése után Ádám elfelejtette az Isten nyelvét, amit zavaros emlékei alapján, egy proto-héber nyelvet megalkotva próbált rekonstruálni. Ez volt az emberiség közös nyelve a bábeli megzavarodásig. Az ősn nyelv megvilágosodás útján jutott Énokh prófétához, aki a *Loagaeth könyve (Beszéd Istentől)* című művében rögzítette. A könyv a Vízözön idején végleg elveszett.

Az angol misztikus Edward Kelley 1583. március 26-án kapott víziójában angyal jelent meg, aki 49 kétoldalú, mindkét oldalán 49 (7×7) betűt tartalmazó táblát mutatott meg neki. Látomását John Dee közreműködésével a *Liber Loagaeth* (Isten beszédének könyve) című műben publikálta. A betűk által alkotott szavak fordítását nem adta meg az angyal. Egy évvel később Kelley a lengyelországi Krakóban újabb vízióban részesült. 48 költői versszak jelent meg lelki szemei előtt, az énokhi nyelv szavainak angol nyelvű fordításai. A szövegeknek John Dee

13 Házigazdánk fia, teljes nevén KARL THEODOR MARIA NIKOLAUS JOHANN JACOB PHILIPP FRANZ JOSEPH SYLVESTER FREIHERR VON UND ZU GUTTENBERG felnőtté, nagypapjához hasonlóan a CSU politikusa lett. 2009 októberétől hadügyminiszterként szolgált a Merkel-kormányban. A doktori disszertációjával kapcsolatos plágium-botrány következtében 2011 márciusában kénytelen volt miniszteri pozíciójáról és képviselőházi tagságáról lemondani

14 GOTTFRIED LEIBNIZ, GOTTHELF VON HUND BÁRÓ, a Templomos Rend 18. századi feltámasztója, JOHANN CHRISTOPH VON WÖLLNER, RUDOLF STEINER, FRANZ HARTMANN, FRIEDRICH ECKSTEIN, PAUL ZILLMANN, MAX FERDINAND SEBALDT VON WERTH, a wotanizmus elméletét kidolgozó GUIDO VON LIST, JÖRG LANZ VON LIEBENFELS, HARALD GRÄVELL VON JOSTENOODE, KARL BRANDLER-PRACHT, OTTO PÖLLNER, ERNST TIEDE, ALBERT KNIEF, ERIK JAN HANUSSEN (a náci híres mágusa), THEODOR REUSS, LUDWIG FAHRENKROG, a runa-mágiát népszerűsítő FRIEDRICH BERNHARD MARBY és SIEGFRIED ADOLF KUMMER, MORITZ VON EGDY és mások könyvei, valamint az okkult tudományokat népszerűsítő magazinok, például az 1886–1895 között kiadott *Die Sphinx*, az 1892–1900 között publikált *Lotusblüten* (ez volt az első német kiadvány, amelynek borítójára felkerült a svasztika), az 1896-ban először megjelent *Metaphysische Rundschau*, a Rudolf Steiner által kiadott *Luzifer*, a bécsi *Die Gnosis* borbé kötött példányai képezték a báró könyvtárának legféltettebb kincseit.

15 Közülük a *The Book of the Law (A Törvény Könyve – 1904)*, *The Book of Lies (Hazugságok könyve – 1912)*, *Diary of a Drug Fiend (Egy drogós naplója – 1922)* című könyvek borítói ragadtak meg memóriámban.

16 Énokh prófétát, közvetve, két helyen említi meg a *Genesis* néven ismert *Mózes első könyve*. A könyv szerint Ádám és Éva első gyermekének, Káinnak fia „várost épített, és azt fiáról Hénochnak nevezte” (*Ter. 4, 17–18*). Ugyancsak a *Genesis* könyvében olvasható, hogy Jared (Járed) fia és Matuzsálem (Metuselach) apja, aki 365 évig „járt Isten színe előtt”, egyszer csak „nem volt többé, mert Isten elvitte” (*Ter. 5, 18–24*). A *Henoch (Énoch) könyve* vagy *Henoch apokalipszise* néven ismert mű a Kr.e. 6. század körül keletkezhetett, bár szerzője az Őzövizet követő évekre (a keresztény hagyomány szerint Kr.e. 2370 utánra) datálja. A szent szövegek kanonizálása (cenzúrázása) idején, a 4. században az intézményesült keresztény egyház politikai hatalomra törő hatalmasságai Énokh könyvét túl misztikusnak találták, ezért apokrifnak minősítették. Csak egy Kr.e. 2. századi görög fordítás töredékeiben, illetve az *Etióp Bibliába* illesztett részleteiben maradt fenn. További, arámi nyelvű részletek kerültek elő a 20. században, Palesztina területén talált *kumráni tekercsek* között. Fennmaradt az ősi szöveg részleteinek orosz nyelvű fordítása is egy, a szentek életével foglalkozó, 16. századi könyvben (*Csetyji Minyeji – Az igazhitű Henoch könyve*), amelyről Dimitrij Szergejevics Mereskovszkij orosz író és vallásfilozófus írt először részletesen.

Enoch 01 – Köln 02

a *Claves Angelicae (Angyali kulcsok)* összefoglaló címet adta, s úgy gondolta, hogy segítségükkel lefordítható a korábban kapott mágikus négy-szögekbe rejtett szövegek mindegyike, egy kivételével. Dee naplójában és *Liber Loagaeth* című könyvében további lefordíthatatlan szavak ezrei találhatóak, bőséges teret adva az ősn nyelv megértésén fáradozó misztikusoknak mindmáig. A *Loagaeth* és a *Claves Angelicae* szövegeinek stilisztikai eltérései miatt sok kutató véli úgy, hogy az ősn nyelv különböző dialektusait vizsgálják.

Búcsúzáskor vendéglátónk megajándékozott a rock sötét vonulatának legfőbb prófétája, a Sátánista Egyház amerikai alapítója, Anton Szandor LaVey *Sátánista Biblia*¹⁷ című könyve első kiadásának egy példányával. A könyv lapjai közé csúsztatott, a Guttenberg család címerével díszített borítékban 500 német márkát, és egy Párizsban élő kabbalistának címzett, vörös viaszpecséttel ellátott ajánlólevelet találtam, amely számos titkos ajtót megnyitott a SPIONS előtt a francia fővárosban. A bárótól és Milán Kunctól kapott nagyvonalú adományok lehetővé tették, hogy meglátogassuk a Siegfried-vonal néven ismert német erődítményrendszert, és a Kertitörpe (Gartenzwerg) Múzeumot a türingiai Gräfenroda településen. Ezekről a tapasztalatokról a SPIONS-eposz következő részében fogok részletesen beszámolni. Düsseldorfból való elindulásunk előtt elfogyasztottam életem első pizza-szeletét egy Rajna-parti vendéglő teraszán.

17 *The Satanic Bible* (New York, Avon Books, 1969)